

УДК 368:330.322.3

[https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-8\(22\)-117-128](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-8(22)-117-128)

Павленко Оксана Павлівна кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет, вул. Сергія Єфремова, 25, м. Дніпро, 49600, тел.: (097) 528-86-65, <https://orcid.org/0000-0001-6967-8424>

ПЕРСПЕКТИВИ І ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ УКРАЇНИ

Анотація. Світові тенденції розвитку вказують на інтенсивний курс стабілізації економіки України. Тому реформування фінансової системи та покращення основних інвестиційних показників його діяльності насамперед необхідно з відновлення страхового сектору. В статті автором розглянуто системи внутрішнього контролю страховиків, контролю за дотриманням норм щодо розмірів активів, страхових резервів, капіталу страховиків, комплаєнс-контролю, застосуванню внутрішнього аудиту відповідно до Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту, проведення правильності актуарних розрахунків, а також згідно з чинними нормами страхового законодавства втілення у страхову практику аутсорсингу. Проведено аналіз ризикованих страховиків за розмірами гарантійного фонду, страховими платежами та відшкодуваннями. Визначено структуру капітальних активів за видами економічної діяльності, насамперед фінансової, страхової і перестрахової діяльності, сфери обов'язкового соціального страхування, допоміжної діяльності у страхуванні. Проведені дослідження показали, що інвестування фінансових інструментів страховиків в матеріальні активи займають найбільшу частку. Страхові компанії здійснюють інвестування капіталу в доходні фінансові інструменти та інші активи, що сприяє підвищенню фінансової стійкості та диверсифікації структури страхового і інвестиційного портфеля, управлінню ліквідності та впровадженню високо інтегрованих технологій на фондовому ринку. Визначені стратегічні підходи страховиків-інвесторів до масштабних відрахувань у ризикові активи, які водночас мають більший рівень доходності і ліквідності, спроможні подолати кризові явища, стабільне зростання інфляції, новий режим підвищеного рівня ринкової макроекономічної волатильності. Так, для страхових інвесторів інвестиційна привабливість характеризується позитивною динамікою, мають тенденцію до зростання нематеріальні активи, цифрові технології, фондові активи, і ризикові фінансові

інструменти. Отже, цілі інвестиційно-інноваційної діяльності страховиків стають здебільшого динамічними, ніж пошуки прибуткового результату або підвищення диверсифікованості.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, страховик, страхова компанія, страхова організація, страхові премії, страхові виплати, інвестиції страховиків, активи страховиків, інвестування, ліквідність.

Pavlenko Oksana Pavlivna PhD of Economics, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University, Serhiy Yefremova St., 25, Dnipro, 49600, tel.: (097) 528-86-65, <https://orcid.org/0000-0001-6967-8424>

PROSPECTS AND TRENDS OF INVESTMENT ACTIVITIES OF INSURANCE COMPANIES OF UKRAINE

Abstract. Trends of world development indicate to an intensive course of stabilization of Ukraine's economy. Therefore, reforming the financial system and improving the main investment indicators of its activity are primarily necessary for the recovery of the insurance sector. The internal control systems of insurers, control over compliance with the norms regarding the size of assets, insurance reserves, insurers' capital, compliance control, the application of internal audit in accordance with the International Standards of Professional Practice of Internal Audit, the correctness of actuarial calculations, as well as, in accordance with the current norms of insurance legislation, the implementation of outsourcing in the insurance practice were considered in the article. An analysis of risky insurers was carried out according to the size of the guarantee fund, insurance payments and reimbursements. The structure of capital assets by types of economic activity, primarily financial, insurance and reinsurance activities, the field of mandatory social insurance, auxiliary activities in insurance is determined. The conducted studies showed that the investment of insurers' financial instruments in tangible assets occupies the largest share. The conducted studies showed that the investment of insurers' financial instruments in tangible assets occupies the largest share. Insurance companies invest capital in profitable financial instruments and other assets, which contributes to increasing financial stability and diversification of the structure of the insurance and investment portfolio, liquidity management and implementation of highly integrated technologies on the stock market. The strategic approaches of investor-insurers to large-scale deductions in risky assets, that have a higher level of profitability and liquidity, are able to overcome crisis phenomena, stable growth of inflation, a new regime of increased market macroeconomic volatility. So, for insurance investors, intangible assets, digital technologies, fund assets, and risky financial instruments

have the tendency to be more attractive. Therefore, the goals of the investment and innovation activities of insurers are becoming more dynamic than the search for a profitable result or increasing diversification.

Keywords: insurance, insurance market, insurer, insurance company, insurance organization, insurance premiums, insurance payments, insurers' investments, insurers' assets, investment, liquidity.

Постановка проблеми. В умовах трансформаційних змін ринкового середовища неодноразово виникала проблема розвитку страхового ринку. Тривалий період страхова галузь в Україні відчувала доволі різкі перетворення і у зв'язку з цим неодноразово виникала необхідність державного втручання за допомогою прямих та ринкових методів регулювання цієї сфери економіки. Світовий досвід діяльності в страховій галузі свідчить про зростання темпів інвестицій компаніями в основному в такі сфери економіки, які мають тенденцію до розвитку і є стабільними. Останнім часом страховики прагнуть збільшити не тільки прибутки, рівень доходів, а також підвищити рівень корпоративного управління, ліквідність активів за допомогою здійснення диверсифікації капіталовкладень, інвестицій в цифрові технології, інноваційну сферу і ризиковані активи у відповідності до вимог нового регулятора та наглядового органу НБУ, а також директив ЄС.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Запровадження українським урядом нових законодавчих норм щодо регулювання страхової діяльності в Україні відбувалось поступово протягом останніх років. Серед багатьох дослідників наукових публікацій економічного напрямку, в яких висвітлено проблеми інвестиційної діяльності страховиків та застосування аутсорсингу, слід відокремити таких авторів, як Бондаренко Є.К., Бухтіарова А. Г., Вовчак О.Д., Денисенко М.П., Журавка О. С., Заволока Л. О., Кузьменко О.Г., Мілошевич Н.В., Мельник К.М., Нагаєва Г.О., Ничипорчук М.О., Олійник О.В., Пахненко О. М., Пономарьова О. Б., Прокопчук О.Т., Рекуненко І.І., Токачева А.В., Терещенко Т.Є., Федоренко М.С., Цимбалюк Ю.А. тощо [1-12]. Проте рівень інвестування і концентрації капіталу страхових компаній в технічних резервах і активах являється недостатньо вивченим і потребує подальшого теоретико-методологічного і практичного дослідження. Зазначене коло питань залишається невирішеним і актуальним.

Метою статті є визначення автором сучасних орієнтирів інвестиційного розвитку та застосування аутсорсингу страхової сфери України, а також дослідження рівня концентрації інвестиційного капіталу страховиків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Наукові та суспільні дослідники розробили низку організаційних форм функціонування аутсорсингу на ринку страхування. Аквізиційна та андеррайтингова робота

страхових компаній неможлива без впровадження системи внутрішнього контролю, контролю за дотриманням норм щодо розмірів активів, страхових резервів, капіталу страховиків, комплаєнс-контролю, застосуванню внутрішнього аудиту відповідно до Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту, проведення правильності актуарних розрахунків, а також згідно з чинними нормами страхового законодавства втілення у страхову практику аутсорсингу [8, с.276].

Страховиком можливе передавання на аутсорсинг наступні повноваження:

- 1) Актуарна функція і виконання окремого завдання або процесу таких функцій;
- 2) Окремі процеси чи завдання функції за ризик-менеджментом та комплаєнс (контроль за дотриманням норм);
- 3) Інші функції, чи окремі процеси і завдання в межах функцій, які не забороняються на законодавчому рівні.

Також чинним законодавством України в сфері регулювання функціонування страхового ринку передбачено заборону про передавання на аутсорсинг функцій, пов'язаних з внутрішнім аудитом, але може передавати окремі завдання чи процеси такої функції [3, с.161].

Ефективна страхова діяльність передбачає підвищення рейтингу страхових компаній, в тому числі і за розмірами гарантійного фонду (таблиця 1), що є необхідною передумовою їх розвитку. Серед найбільших страховиків за розміром гарантійного фонду слід відокремити такі страхові організації: ARX – 892797 тис.грн., PZU УРКАЇНА – 800468 тис.грн., УНІКА – 725253 тис.грн., ТАС СГ – 491841 тис.грн.

Таблиця 1

Рейтинговий аналіз страховиків за розміром гарантійного фонду за 2021 рік

№	Страхові компанії	Гарантійний фонд станом на 31.12.2021 р., тис.грн.
1	ARX	892797
2	PZU УРКАЇНА	800468
3	УНІКА	725253
4	ТАС СГ	491841
5	ІНГО	388364
6	ВУСО	381593
7	УСГ	273981
8	ОМЕГА	271839
9	АЛЬФА СТРАХУВАННЯ	249068
10	ПРОВІДНА	246342

Страховий ринок України за 12 місяців 2021 показав зростання на 8,2% з 45,2 млрд грн до 48,9 млрд грн, у т.ч. на страхування життя припало

5,9 млрд грн, на ризикове страхування 43 млрд грн. Страхові виплати у ризикових видах страхування за 12 місяців зросли до 16,2 млрд грн. Рівень виплат 38%.

На страховому ринку України станом на 31 травня 2022 року працювало 142 страховика, у т.ч. 129 ризикові компанії та 13 зі страхування життя. За 2021 рік було виключено з Держреєстру 55 страховиків. Авторські дослідження показали, що в динаміці рівня валових страхових виплат переважає. На учасників проекту Insurance TOP припадає майже 90% ринку ризикового страхування. Резерви добровільного страхування в 2021 році поступово зменшили нарощення обсягів страхових премій та відшкодувань (виплат). Одночасно операційна ефективність ризикових страхових компаній покращилась, про що свідчить зростання коефіцієнту ефективності страхової діяльності до 79%.

В ризиковому страхуванні за результатами 2021 андеррайтингового року відчувалось зростання прибутковості не дивлячись на збитковість в 4 кварталі 2021 року, що негативно вплинуло на рівень рентабельності. При цьому комбінований коефіцієнт склав 84% і показав тенденцію до зниження. Значно вплинуло на динаміку позитивних і ефективних змін регулярний порядок звітування страховиками [5, с.245]. В таблиці 2 проаналізовано ризикові страховик за валовими преміями і страховими відшкодуваннями в 2021 році.

Таблиця 2

ТОП-10 найбільших ризикових страховиків за валовими преміями і страховими відшкодуваннями (виплатами) в 2021 році

№	Страхові компанії	Страхові платежі (премії), тис.грн.	№	Страхова компанія	Страхові відшкодування (виплати), тис.грн.
1	ARX	3405305	1	УСГ	2791624
2	УНІКА	3020554	2	ARX	1341418
3	ТАС СГ	2449545	3	УНІКА	1329251
4	УСГ	2347065	4	ТАС СГ	1142848
5	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	2142529	5	ІНГО	928249
6	ІНГО	2000174	6	АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	898374
7	PZU УКРАЇНА	1745928	7	PZU УКРАЇНА	687113
8	ВУСО	1719053	8	ПРОВІДНА	613961
9	АЛЬФА СТРАХУВАННЯ	1524416	9	ВУСО	607057
10	UNIVERSALNA	1242697	10	ОРАНТА	442930

В обов'язкових видах страхування дещо скоротились коефіцієнти резервування, але змінювалися вони незначно впродовж року. Наприкінці 2021 року в IV кварталі спостерігається зменшення обсягів активів, валових премій і виплат ризикового страхування, що пов'язано переважно з неподанням звітності певними страховими компаніями та виключення їх з Державного реєстру фінансових установ України.

Таблиця 3

Рейтинг страхових компаній за рівнем страхових виплат за 2021 рік.

№	Страхові компанії	Рівень виплат на 31.12.2021 р., %	Рівень виплат на 31.12.2020 р., %
1	УСГ	118,94	47,77
2	АСКО_ДОНБАС ПІВНІЧНИЙ	60,28	57,36
3	КРАЇНИ	55,18	49,27
4	ГРАВЕ УКРАЇНА	53,84	57,38
5	ПРОВІДНА	52,92	57,19
6	ОБЕРІГ	48,19	23,33
7	ТАС СГ	46,66	43,79
8	ІНГО	46,41	46,69
9	ALLIANZ УКРАЇНА	44,78	46,87
10	NGS	44,64	46,44

Проведений аналіз андеррайтингового року свідчить про зростання рівня виплат страхових компаній станом на 31.12.2021р. В частках страхових премій добровільного страхування відбувалось зростання на : процентних пунктів, тобто з 70 до 76% . Питома вага страхових платежів (премій), які передавались на перестраховування, зросла за останній квартал до 19%, з яких 56% належить страховим компаніям-нерезидентам. За перестраховуванням рівні страхових відшкодувань (виплат) скоротились до 43%, тобто показників 1 кварталу 2021 року.

Таблиця 4

Рейтинговий аналіз діяльності страхових компаній за 9 місяців 2022 року.

№	Страхова компанія	Чисті премії, тис.грн.	Темпи приросту (зниження), %	Виплати, тис.грн.	Темпи приросту (зниження), %
1	ARX	1887086	-20,76	775660	-17,68
2	УНІКА	1729370	-14,39	980583	1,96
3	ТАС СГ	1643148	-2,94	675646	-19,32
4	USG	1384496	31,58	546043	-75,27
5	ВУСО	1074166	-0,3	420017	-3,72
6	ІНГО	1043483	-7,83	488535	-25,89
7	АРСЕНАЛ	1027017	-30,63	521727	-16,21
8	PZU УКРАЇНА	834797	2,61	428138	-12,52
9	ОРАНТА	826505	1,1	296013	-7,11
10	UNIVERSALNA	797206	9,63	240593	
11	ПРОВІДНА	728368	-23,5	371838	-13,89

Якщо проаналізувати показники таблиці 5, ми побачимо, що інвестиції страховиків в матеріальні активи займають найбільшу питому вагу впродовж 2019-2021 рр., насамперед капіталовкладення здійснювалось в машини і обладнання, нежитлові будівлі.

Однак, як показали результати проведеного аналізу таблиці 5, в сфері страхування за останні досліджені роки обсяги капіталовкладень скоротились з 427607 тис.грн. до 185091 тис.грн., що на 56,6% менше ніж в 2019 році. Що стосується фінансування окремих видів діяльності за досліджений період, зокрема в сферах фінансових послуг і страхування та у сфері обов'язкового соціального страхування, переважну питому вагу асигнувань надано матеріальним активам (нерухомості та машинам і техніці), а також відокремлено велику частку програмного забезпечення та бази даних [11,с.157].

Значне місце посідає інвестування коштів в об'єкти нерухомості, так в 2020 році за цим активом відчувалось скорочення обсягів вкладень майже вдвічі, що свідчить про зниження інвестиційної привабливості в цьому секторі економіки країни. На вагомому місці в галузі страхування посідає такий напрям інвестицій як програмне забезпечення, що збільшилось на 79,77% в 2021 році до 121421 тис.грн. з 2019 роком - 67544 тис.грн. Але за всіма видами економічної діяльності цей вид вкладень займають технічні активи - машини, техніка, обладнання. Разом з тим, інвестування страхових компаній в довгострокові біологічні активи рослинництва і тваринництва не здійснювались протягом 2019-2021 рр. [3, с.161].

Таблиця 5

Капітальні інвестиції за видами активів за видами економічної діяльності в 2019-2021 році, тис.грн.

Вид діяльності	Обсяг капітальних інвестицій/ Capital investments	У тому числі/Including											
		інвестиції в матеріальні активи/ investment in tangible assets	з них/of them									з них/of them	
			будівлі житлові/ residential buildings	будівлі нежитлові/ non-residential buildings	інженерні споруди/ engineer installations	машини, обладнання та інвентар/ machines, equipment and tools	транспортні засоби/ transport vehicles	земля/ land	інші матеріальні активи/ other tangible assets	інвестиції в нематеріальні активи/ investment in intangible assets	права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторське право та суміжні з ним права, патенти, ліцензії, концесії тощо	програмне забезпечення та бази даних/ software and databases	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Всього 2021 р., в тому числі:	673899339	642801509	51502431	104262391	167821697	207545678	72719162	3013489	30112709	31097830	6044047	16643513	
Фінансова та страхова діяльність	10100515	5990112	49813	1149091	6949	2918444	908158	-	957657	4110403	130353	3970348	
Страхування, перестраховання та недержавне пенсійне забезпечення, крім обов'язкового соціального страхування	309588	185091	к/с*	к/с*	-	81282	19745	-	49659	124497	1882	121421	
Страхування	309588	185091	к/с*	к/с*	-	81282	19745	-	49659	124497	1882	121421	
Допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування	68326	52745	к/с*	к/с*	к/с	27757	12132	-	3105	15581	315	15170	
Діяльність у сфері обов'язкового соціального страхування	170485	к/с*	-	23412	-	101441	к/с*	к/с*	25169	к/с*	-	к/с*	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

Всього 2020 р., в тому числі:	508217042	483323962	34885729	78920108	127995390	161636583	50074638	2298481	22265669	24893080	8389065	12411101
Фінансова та страхова діяльність	11979335	7664411	12920	1699703	14877	4204752	801460	76819	853880	4314924	159095	4067036
Страхування, перестрахування та недержавне пенсійне забезпечення, крім обов'язкового соціального страхування	422330	296089	к/с*	110801	-	75657	к/с*	36839	32782	126241	к/с*	112023
Страхування	422330	296089	к/с*	110801	-	75657	к/с*	36839	32782	126241	к/с*	112023
Допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування	82668	59737	-	-	к/с*	6970	к/с*	к/с*	8975	22931	к/с*	22175
Діяльність у сфері обов'язкового соціального страхування	143267	121334	-	28948	к/с*	75581	к/с*	94	16295	21933	-	к/с*
Всього 2019 р., в тому числі:	623978935	600568068	58014904	100468035	149153503	198455277	65870755	2230011	20375831	23410867	8389458	10215306
Фінансова та страхова діяльність	11246265	8194206	48573	1289572	23129	4588280	1489387	57802	697463	3052059	239 439	2773830
Страхування, перестрахування та недержавне пенсійне забезпечення, крім обов'язкового соціального страхування	551844	472607	к/с*	269965	-	57167	к/с*	к/с*	44247	79237	5 892	67544
Страхування	551844	472607	к/с*	269965	-	57167	к/с*	к/с*	44247	79237	5 892	67544
Допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування	85077	67698	39546	4902	к/с*	11776	к/с*	-	6231	17379	915	8798
Діяльність у сфері обов'язкового соціального страхування	233248	222573	-	66182	к/с*	131854	к/с*	-	24328	10675	6 944	2964

* к/с - дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності статистичної інформації (первинне та вторинне блокування вразливих значень).

В мінливих ринкових умовах над інноваційними підходами щодо інвестування капіталу в доходні фінансові інструменти та інші активи, підвищення фінансової стійкості та диверсифікації структури страхового і інвестиційного портфеля управлінням ліквідності та впровадження високо інтегрованих технологій на фондовому ринку працюють всі передові глобальні страховики. Одинадцятий щорічний глобальний страховий звіт BlakRock містить опитування 370 страховиків-інвесторів на 26 ринках, які мають під управлінням майже 28 трлн.долл. активів. Більшість страхових компаній, які здійснюють глобальну інвестиційну діяльність в майбутньому планують переглянути структуру портфелю з метою збалансування ризиків і підвищення рівня ліквідності активів. За звітними даними 79% страховиків-інвесторів планує переглядати свої довгострокові стратегічні плани щодо розподілу активів (SAA), а майже половина (48%) цього року планує переглянути нормативне значення схильності до ризиків. Окрім цього більше половини страхових компаній-інвесторів (58-60%) занепокоєні нестабільністю цін на активи через інфляційні ринкові процеси та зниження рівня ліквідності в цілому, так і окремих видів активів [9, с. 81].

З метою подальшого збільшення диверсифікації інвестиційних портфелів на світовому фінансовому ринку страхові організації прагнуть підвищити вкладення асигнувань в приватний сектор інвестицій впродовж наступних 2-3 років, а якщо порівнювати такі показники з поточними капіталовкладеннями, тоді за попередніми даними фінансових аналітиків передбачається їх зростання на 3%. Також страхові компанії мають потребу

збільшити асигнування до найбільш ліквідних актив, так 37% мають наміри вкласти готівкові гроші, а 31% - у фіксований дохід. На основі детального аналізу структури інвестиційного портфеля страховиками переоцінюється роль, яку мають відігравати певні класи активів для забезпеченості підвищеної фінансової стійкості. Саме тому ними все більшої популярності набувають і обираються такі напрями інвестування як екологічні, соціальні та управлінські (ESG), а також які пов'язані з політичними міркуваннями в інвестиційному процесі [4, с.762].

В звіті Black Rock відзначено що «правильні технології та інструменти будуть критично важливими для страховиків для забезпечення узгодженості в аналітиці сталого розвитку, із застосуваннями, включаючи нормативне розкриття інформації та звітність, аж до оцінки розподілу інвестицій, а понад дві третини респондентів повідомили, що, швидше за все, або дуже ймовірно, запровадять ESG у своїх портфелях протягом наступного року. Крім того, 85% страхових компаній повідомили, що, швидше за все, візьмуть на себе зобов'язання щодо конкретних стратегічних цілей для свого портфелю. Частка 62% опитаних страховиків вважають прийняття рішень, пов'язаних із стійкістю, основною тенденцією, що сформує їхню галузь у найближчі роки» [2].

Але окремі науковці вважають що і інвестування в сферу технологій з метою управління ризиками також набувають пріоритетного напрямку для страхових організацій, що «поряд із впровадженням нових підходів до інвестування, таких як ETF-облігації, є частиною постійних інновацій в управлінні ризиками», а 65% страховиків повідомили про цифрову трансформацію та технології як про найважливішу тенденцію в страховій галузі впродовж наступного періоду 12-24 міс., порівняно з 44% в 2021 році [1, с.208]. За попередніми результатами рейтингових оцінок 98% страховиків-інвесторів мають в подальшому намір використовувати штучний інтелект, машинне навчання, прогнозу аналітику, технології блок-чейн або комбінації вказаних інноваційних технологій, при цьому прогнозна фінансова аналітика може використовуватись з метою менеджменту страхового бізнесу (приблизно 65%) та інвестиційної діяльності, що складає 72% від всіх операцій страховиків на інвестиційному ринку [10, с. 77].

Якщо проаналізувати майбутні інвестиції в цифрові і інші інноваційні технології, більша половина страховиків спроможна віддавати пріоритетні частки на інвестиції в сфері менеджменту активів і пасивів, їх питома вага складає 68%. Серед страховиків-інвесторів, які планують одночасно поєднувати дотримання до нормативних вимог активів, регулятивного і власного капіталу та зважені ринкові показники - 53-54% [12, с.22]. Що стосується впровадження «нових інвестиційних підходів», страхові компанії можуть збільшувати використання ETF з фіксованим доходом у своїх

портфелях, насамперед для потенційного покращення ліквідності (54%) і прибутковості (48%). Як свідчать проведені дослідження, на зарубіжному страховому ринку, 8 з 10 найбільших страхових компаній США повідомляють про використання боргових ETF, причому п'ять запровадили їх після нестабільних ринків у березні 2020 року. Цього року BlackRock визначила 17 страхових компаній у Європі, на Близькому Сході та в Африці, які вперше використовують ETF. Враховуючи, що ETF з фіксованим доходом часто розглядаються як ефективні механізми отримання прибутку та доходу в недорогий і масштабований спосіб, BlackRock нещодавно прогнозував, що активи глобальних облігацій ETF під управлінням можуть досягти 5 трильйонів доларів до 2030 року», а страховики-інвестори є основним критерієм такого інвестиційного підходу [6, с.9].

Висновки. Таким чином, існуючий інвестиційний ринок поєднаний зі страховою сферою сформувався в результаті невизначеності, яка має суттєвий вплив на розвиток цієї сфери і постійно збільшується. Респонденти-страховики зрозуміли, що великі інвестиції та інновації можуть призвести до критичних змін, а стратегічні підходи до масштабних відрахувань у ризикові активи, які водночас мають і більший рівень доходності і ліквідності, спроможні подолати кризові явища, стабільне зростання інфляції, новий режим підвищеного рівня ринкової макроекономічної волатильності. Здебільшого для страхових інвесторів інвестиційна привабливість характеризується позитивною динамікою, мають тенденцію до зростання нематеріальні активи, цифрові технології, фондові активи, і ризикові фінансові інструменти. Отже, цілі інвестиційно-інноваційної діяльності страховиків стають здебільшого динамічними, ніж пошуки прибуткового результату або підвищення диверсифікованості.

Література:

1. Бондаренко Є.К. Визначення та обмеження інвестиційної діяльності страхових компаній. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2013. С.204-211. - URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79635/1/Bondarenko_%20Defining_and_limiting_%20paper.pdf;jsessionid=0C4A44F777EFF65EA35D5D017A50B4E5.
2. Денисенко М.П., Токачева А.В. Інвестиційна діяльність страхової компанії: проблеми та напрями активізації. *Електронне фахове видання «Ефективна економіка»*. 2018. №10. - URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/1.
3. Кузьменко О.Г. Інвестиційна діяльність страхових компаній. *FINANCIAL SPACE*.2013. № 3 (11). С. 159-163. - URL: <http://www.ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1303/13kogid>.
4. Мілошевич Н.В., Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні. *Мукачевський державний університет*. 2018. Вип. №16. С. 758-763. - URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journals/16_uk.
5. Ничипорчук М.О. Фактори активізації інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні. *Конференція молодих вчених*. 2017. №4. С. 245-246.

6. Прокопчук О.Т., Цимбалюк Ю.А., Мельник К.М. Інвестиційна діяльність страхових організацій в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №16. С. 5-12. - URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7555&i=0>.
7. Рекуненко І.І. Особливості інвестиційної діяльності страхових компаній. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 667-672.
8. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
9. Страхування: навч. посіб. / О.В. Олійник, Г.О. Нагаєва. Харків: Стильна типографія, 2020. 256 с.
10. Слободянюк О., Орлов В. Моделювання фінансово діяльності страхових компаній в умовах ризикового страхування. *Scientific journal "Modeling the development of the economic systems "*. 2021. №1. С.71-77.
11. Терещенко Т. Є., Заволока Л. О., Пономарьова О. Б. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях навч. посібник. Дніпро. 2020. 221 с. (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»).
12. Федоренко М.С. Інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. №9. С. 21-23. - URL:http://www.investplan.com.ua/pdf/9_2013/7.pdf.

References:

1. Bondarenko E.K. (2013). Vyznachennya ta obmezheniya investytsiynoyi diyal'nosti strakhovykh kompaniy [Definition and limitations of investment activities of insurance companies]. *Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine*. pp.204-211, available at: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79635/1/Bondarenko_%20Defining_and_limiting_%20paper.pdf;jsessionid=0C4A44F777EFF65EA35D5D017A50B4E5 (Accessed 15 April 2023).
2. Denysenko M.P. & Tokacheva A.V. (2018). Investytsiyna diyal'nist' strakhovoyi kompaniyi: problemy ta napryamy aktyvizatsiyi [Investment activity of the insurance company: problems and directions of activation]. *Electronic specialist publication "Efficient Economy"*. Vol. 10, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/1 (Accessed 19 April 2023).
3. Kuzmenko O.H. (2013). Investytsiyna diyal'nist' strakhovykh kompaniy [Investment activity of insurance companies]. *FINANCIAL SPACE*. Vol. 3 (11). pp. 159-163. - available at: <http://www.ofp.cibs.ubs.edu.ua/files/1303/13kogid>. (Accessed 18 April 2023).
4. Milosevych N.V. (2018). Investytsiyna diyal'nist' strakhovykh kompaniy v Ukrayini [Investment activity of insurance companies in Ukraine]. *Mukacheve State University*. Vol.16. pp. 758-763, available at: http://www.economyandsociety.in.ua/journals/16_uk (Accessed 15 April 2023).
5. Nychiporchuk M.O. (2017). Faktory aktyvizatsiyi investytsiynoyi diyal'nosti strakhovykh kompaniy v Ukrayini [Factors of activation of investment activity of insurance companies in Ukraine]. *Conference of young scientists*. vol. 4. pp. 245-246.
6. Prokopchuk O.T., Tsymbalyuk Yu.A., Melnyk K.M. (2021). Investytsiyna diyal'nist' strakhovykh orhanizatsiy v Ukrayini [Investment activity of insurance organizations in Ukraine]. *Investments: practice and experience..* vol. 16. pp. 5-12, available at: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7555&i=0> (Accessed 12 April 2023).
7. Rekenenko I.I. (2017). Osoblyvosti investytsiynoyi diyal'nosti strakhovykh kompaniy [Peculiarities of investment activity of insurance companies]. *Economy and society*. vol. 8. pp. 667-672.
8. Zhuravka O. S., Bukhtiarova A. G., Pakhnenko O. M. (2020). *Strakhuvannya: navchal'nyy posibnyk [Insurance: study guide]*. Sumy: Sumy State University, (in Ukraine)

9. Slobodianiuk O., Orlov V. (2021). Modelyuvannya finansovo diyal'nosti strakhovykh kompaniy v umovakh ryzykovoho strakhuvannya [Modeling of financial activity of insurance companies in conditions of risk insurance], Scientific journal "Modeling the development of the economic systems", Vol,1, pp.71-77.

10. Tereshchenko T. E., Zavaloka L. O., Ponomaryova O. B. (2020). *Strakhuvannya (u skhemakh, tablytsyakh, komentaryakh navch. Posibnyk [Insurance (in schemes, tables, comments, study guide].* Dnipro. Series "Business. Economics. Finances") (in Ukraine).

11. Fedorenko M.S. (2013). Investytsiyna diyal'nist' strakhovykh kompaniy v Ukrayini. Investytsiyi: praktyka ta dosvid [Investment activity of insurance companies in Ukraine]. *Investments: practice and experience.* vol. 9. pp. 21-23, available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/9_2013/7.pdf (Accessed 16 April 2023).